Տ. ԱՐՇԱԿ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆԻ ՔԱՐՈԶԸ՝ ԽՈՄՎԱԾ Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ ՏՅԱՌՆԸՆԴԱՌԱՋԻ ՏՈՆԻՆ

(14 փետրվարի 2003 թ.)

«Արդ արձակեա զծառայս քո, Տէր, ըստ բանի քում ի խաղաղութիւն,
զի տեսին աչք իմ զփրկութիւն քո՝
զոր պատրաստեցեր առաջի ամենայն ժողովրդոց»:

«Այժմ, ո՛վ Տեր, խաղաղությամբ արձակիր քո
ծառային՝ ըստ քո խոսքի. որովհետև աչքերս
տեսան փրկությունը քո, որ պատրաստեցիր
բոլոր ժողովուրդների առաջ»:
(Ղուկ. Բ 29-30)

Սիրելի հավատացյալներ.

Քառասուն օրական մանուկ Հիսուսին ընդառաջ ելնելիս Սիմեոն Ծերունու շրթներից հնչեցին ահա այս խոսքերը, որ գոհունակության հիմն են շեփորում քրիստոնյաների հոգիներում: Ծերունին տարիներ-տարիներ էր սպասել Տիրոջ խոստացյալ Մեսիային և ահա իրականություն է բաղձալին՝ Փրկիչն ինքն է եկել Սիմեոնին ընդառաջ: Հիսուսի ծնողները բարեպաշտության ավանդույթով Տաճար էին բերել Նրան, բերել էին ընծայելու Բարձրյալին:

Ահա Քառասնօրյա Փրկչի գալուստն ի տաճար, տնօրինական կյանքի տոնախմբությունների շարքում, առանձնահատուկ դեր և նշանակություն է ստացել Եկեղեցու տոնակարգի մեջ՝ կոչվելով Տյառնընդառաջ:

Տակավին երեկ հեփժամերգության ամենքս թե՛ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում՝ գլխավորությամբ Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի և մասնակցությամբ հոգևոր մեր հայրերի ու բարեպաշտ հավատացյալների, և թե՛ մեր մյուս եկեղեցիներում նշեցինք Տյառնընդառաջի տոնը: Տների բակերում կրակներ վառեցինք և այդ կրակի լույսը ընկալեցինք իբրև Քրիստոսի ներկայությունը մեր կյանքում:

Այսօր Սրբազան այս Պատարագով և այն հոգեկան հրճվանքով, որով մենք ամենքս ձայնակից ու սրտակից ենք Սիմեոն Ծերունուն, շարունակվում է Տյառնընդառաջի մեր ուրախությունը, քանզի ամենքս ենք ընդառաջ ելնում այժմ Տիրոջը:

«Արդ, խաղաղությամբ արձակիր քո ծառային, ո՛վ Տեր, ըստ քո խոսքի, որովհետև աչքերս տեսան քո փրկությունը, որ պատրաստեցիր բոլոր ժողովուրդների առջև»:

Իրապես հոգեբանորեն փոքր-ինչ դժվար է հասկանալ Սիմեոն Ծերունուն: Տևական սպասումից հետո մանուկ Հիսուսին տեսնելն իսկ ծերունին կատարումն է համարում իր իղձերի և Տիրոջից խնդրում, որ ազատի իրեն, արձակի իրեն: Եվ հետաքրքրական է իր գոր-

ծածած բառը, երբ ասում է. «Տե՛ր, արձակի՛ր ինձ»: Մենք գիտենք, որ արձակվում են նրանք, ովքեր կապանքների ու բանտարգելության մեջ են գտնվում: Ուրեմն ծերունին ուներ այն համոզումը, որ այս կյանքը, այս կյանքի բերած դժվարությունները կաշկանդում և կապանքների մեջ են դնում մարդուն: Տիրոջը տեսնելուց հետո, Ում հետ նա կապում էր փրկության իր բոլոր հույսերը, Սիմեոնն այլևս հանգիստ է առնում և խաղաղված հոգով Տիրոջից խնդրում իր հոգին երկինք փոխադրել, որովհետև այլևս կատարվել էր իր գերագույն իղձը:

Սիրելի հավատացյալներ, շատ հաճախ մենք բազմաթիվ դժվարությունների մեջ, մեր ներքին կյանքի տվայտանքների և անհաղթահարելի թվացող ուժի ներգործության առջև երբեմն-երբեմն հուսահատվում ենք ու տկարանում և շատ հաճախ Տիրոջից խնդրում. «Ո՛վ Աստված, երանի թե այս պահին հոգիս առնեիր, և ավարտվեին իմ տանջանքները, ավարտվեին կրածս դժբախտություններն ու փորձությունները»: Սակայն շատ քիչ է պատահում, երբ ուրախության մեջ մենք նույն խնդրանքով դիմենք Տիրոջը:

Այդուհանդերձ, որքան էլ տարօրինակ է, Սիմեոն Ծերունին իր ուրախության մեջ, իր հավատքի գերագույն դրսևորման մեջ Տիրոջից խնդրեց իր կյանքը ավարտին հասցնել: Եվ բնականաբար հարց ենք տալիս. ինչո՞ւ արդյոք այդպիսի կատարյալ ուրախության մեջ, երբ ուղղակիորեն ճաշակում ես Տիրոջ ներկայությունը և ունես վստահությունը, որ Նա է Փրկիչն ամենայնի, ինչո՞ւ հանկարծ խնդրես Տիրոջից՝ դադարեցնել քո կյանքը: Ավետարանը շատ հստակ պատասխանում է այս հարցին: Նրանք, ովքեր ճաշակել են Տիրոջ ներկայությունը, նրանք, ովքեր գիտեն Տիրոջ ներգործության ուժը, ովքեր փափագելով փափագում են միայն Տիրոջ հետ բարեկամություն ունենալ, գիտեն, որ այս աշխարհը, այս աշխարհի կյանքն ընդամենն արձագանքն ու ստվերն է, ընդամենը փոշին այն կյանքի, որը մենք կոչված ենք ժառանգելու: Ուստի այն դժվարություններն ու տառապանքները, այն կաշկանդումներն ու կապանքները, որոնք մենք հարկադրված ենք այս աշխարհում տանելու, բնականաբար անցանկալի, անբաղձալի պիտի լինեն որևէ մեկի համար, երբ նա իրապես ճաշակել է մյուս իրական կյանքի քաղցրությունը: Այս զգացումն է, որ Սիմեոն Ծերունուն մղում է ասելու՝ «Արդ արձակեա, Տէր, զծառայս քո» :

Եվ այսօր, սիրելի հավատացյալներ, մենք, տեղի տալով այս աշխարհի հոգսերին, երբեմն ասում ենք, թե հոգնել ենք կյանքից: Այս խոսքերը, սակայն, լինելով հուսահատության, լինելով ապրելու կամքն ու կորովը այլևս կորցնող մարդու արտահայտություններ, չեն կարող ընդունելի լինել: Այլ բան է, երբ մենք ուրախության և Տիրոջ ներկայությունը ճաշակելու հրճվանքի մեջ ցանկալով ցանկանանք միանալ Իրեն՝ ելնելով մեր մարմնավոր կաղապարից: Բոլորովին այլ է սակայն, երբ ցանկանում ենք մահանալ, ցանկանում ենք վերջ գտնեն մեր տառապանքները, երբ այլևս հոգնած ենք, երբ արդեն հուսահատ ենք, ու այլևս ոչինչ չի կարող մեզ կապել այս աշխարհի հետ: Եվ վերստին Աստվածաշունչը պատասխանում է այս հարցին: Փարատվում է մեր հուսահատության մեգը և մեր առջև բացվում է ճանապարհը, որով կարող ենք հաղթահարել ցանկացած հուսահատություն, կարող ենք հաղթահարել ցանկացած ընկրկում, կարող ենք հաղթահարել ցանկացած փորձություն:

«Տէր լոյս իմ եւ կեանք իմ, ես յումմ՞ երկեայց. Տէր ապաւէն կենաց իմոց, ես յումմ՞ դողացայց...: Թէ պատրաստեսցի ի վերայ իմ պատերազմ, ոչ երկիցէ սիրտ իմ. թէ յարիցէ ի վերայ իմ ճակատամարտ, սակայն եւ այսուիկ ի քեզ, Տէր, յուսացայ» (Սաղմ. ԻԶ 1, 3): Ահա սաղմոսերգուի պատգամը: Պատերազմների ու ճակատամարտերի մեջ իսկ իմ հույսը Դո՛ւ ես, ո՛վ Աստված: Ամեն պատերազմ ու ճակատամարտ չէ, որ տեսանելի է: Լինում են և աներևույթ, լինում են անտեսանելի, մեր հարազատներին, մեր մտերիմներին ոչ տեսանելի ճակատամարտեր ու պատերազմներ: Եվ մեր ներքին փորձության այդ պատերազմների մեջ Աստված և Տերն է մեր ապավենը, և մենք ոչնչից և ոչ մի բանից չպետք է երկյուղ կրենք և չպետք է ընկրկենք որևէ դժվարության ու որևէ փառապանքի առջև:

Ահա, սիրելի հավատացյալներ, այսօրվա տոնի խորհուրդը՝ Տիրոջն ընդառաջ գնալն է և այս զգացումով փորձությունների առջև չընկրկելու կոչն է: Վստահ եմ, որ մեր մեջ պիտի զորանա այս գիտակցությունը, քանզի մենք ամենքս այսօր ճամփորդ ենք. ճամփորդ ենք դեպի Աստված, և այս ուղեգնացությունը վստահ եմ, որ բարեհաջող ընթացք պիտի ունենա: Քանզի եթե Աստված մեզ հետ է, ո՞վ կարող է մեզ ընդդիմանալ, եթե Աստված է մեր ապավենը՝ ումի՞ց մենք պետք է երկյուղ կրենք: Եվ ահա այս զգացումով աղոթում եմ, որ Տերը յուրաքանչյուրիս մեջ զորացնի չընկրկելու, չհուսահատվելու ոգին, լավատեսությամբ, վճռակամությամբ ելնելու Տիրոջն ընդառաջ և վստահ լինելու, որ այդ ընդառաջումը Տիրոջ ներկայությամբ ուրախություն և բերկրանք է բերելու մեզ թե՛ անձնական և թե՛ ընդհանրական մեր կյանքի մեջ՝ ի փառս մեր Սուրբ Եկեղեցու այժմ և հավիտյանս հավիտենից. ամեն: